

Slovo k povzbuzení na neděli 7. dubna 2024, na Druhou neděli velikonoční – B
Biblická čtení: Sk 2,32-35; Ž 118; 1Jan 5,1-6; Jan 20,19-31

Milé sestry, milí bratři,

dnešní neděle má vícero názvů, vícero rovin, které se navzájem prolínají a doplňují.

Zaprvé je posledním dnem **Velikonočního oktávu** prodlužujícího oslavu Zmrtvýchvstání na celých osm dnů. Stále tak můžeme prožívat den Vzkříšení jako jeden radostný den, který učinil Hospodin. V první polovině evangelijního úryvku se proto ocitáme ještě jednou v neděli velikonoční, konkrétně večer, kdy zmrtvýchvstalý Kristus přichází zavřenými dveřmi k apoštolům, přeje jim Boží pokoj a dává dar Ducha Svatého k odpouštění hříchů.

Zadruhé je dnešní neděle již **druhou velikonoční**, reálně osmým dnem po Zmrtvýchvstání Páně. Zpřítomňuje proto i to, co se týden po vzkříšení událo. O čemž je druhá polovina dnešního evangelia: Kristus se znovu zjevuje svým učedníkům, tentokrát včetně Tomáše, který (dle Jana) prvního dne nebyl s ostatními, a tak nechtěl v Kristovo vzkříšení věřit, dokud se sám nepřesvědčí.

Zatřetí byla dnešní neděle ve staré církvi nazvána **Dominica in albis** („neděle v bílých“, myšleno „šatech“). Až do ní totiž novokřtěnci chodili radostně v bílých ryzích, které dostali při křtu o velikonoční noci.

A **konečně** nově se dnešní neděle nazývá také **Nedělí Božího milosrdenství**. Tak ji nazval dle zjevení svaté Faustyně Kowalské svatý papež Jan Pavel II. Aby tím nejen připomněl celé církvi sobě blízkou formu zbožnosti, ale i aby zdůraznil, čeho je nám nejvíce potřeba a co je i základem celých Velikonoc: Boží milosrdenství, které odpouští hříchy a otevírá nebe jako nikdy předtím. Ostatně právě v den svého zmrtvýchvstání dává Ježíš apoštolům Ducha Svatého pro svátostnou službu smíření.

Základem a začátkem velikonoční křesťanské víry jsou bezpochyby **setkání se Zmrtvýchvstalým**. «Kristus byl vzkříšen, žije, zjevil se Šimonovi... A my jsme ho potkali» je – s trochou nadsázky – **nejstarší** větou celého evangelia, evangeliem samotným. Jednotlivá **setkání se Zmrtvýchvstalým** tehdy znovu zcela **změnila** život žen a rozuteklých Ježíšových učedníků. Znovu je dala **dohromady**. Zázitek zjevení Zmrtvýchvstalého musel být tak silný, že ještě v Jeruzalémě, hned po Letnicích, přiměl první křesťany přesunout den sváteční ze soboty na **neděli**. Stal se něčím, co mnohým dalo sílu i **život** za tuto víru **položít**.

Kristovo zmrtvýchvstání se proto, věříme, **nemohlo** odehrát jen v myslích a srdcích žen a učedníků. Setkání s ním nebylo jen endogenní a psychogenní, individuální či kolektivní sugescí, nýbrž **něčím**, co se i při vši své nadpřirozenosti **skutečně stalo**. Setkání se Zmrtvýchvstalým je **ono „něco“**, v co **i my** proto **můžeme věřit**. Byť o jeho pravdivosti se nakonec musí ve vlastní duchovní zkušenosti přesvědčit každý z nás **sám**. Ve **víře v Kristovo zmrtvýchvstání** se **totiž** koncentruje **celé drama křesťanské víry**, dokonce jakékoli víry, její jistoty i pochybnosti, pochopitelnosti i neuchopitelnosti.

Velikonoční evangelia jsou tedy předně svědectvími jedinečných setkání se vzkříšeným Kristem **v prvních čtyřiceti dnech**. Nejprve byla tradována ústně, později byla postupně sepisována, až se stala se součástí, základem Nového Zákona. Jelikož k jeho končené redakci došlo až po několika desetiletích po událostech samých, je jasné, že texty evangelia v sobě již nějak reflektují a odráží **i zkušenost prvokřesťanské komunity**. Že vzkříšený Kristus s lidmi **tajemně zůstal** i po svém nanebevstoupení.

Nejpatrnější je to asi na svědectví **o emauzských učednících**. Jak ho potkali na cestě z Jeruzaléma, jak jim vykládal Písma, srdce se jim rozhořelo, nepoznávali ho však, to až při lámání chleba. Ve vyprávění o Písmu můžeme číst prvokřesťanské **zvěstování víry**, v lámání chleba **eucharistii**. To jsou již prvotní církvi zakoušené **přítomnosti Zmrtvýchvstalého**. Což

se patrně v plastickém rozvyprávění události také **odrazilo**, možná vedlo k rozvinutí původních svědectví, aniž by tím byla popřena její skutečnost.

Něco podobného můžeme zkusit číst i v **evangelii dnešním**. Celou scénu si možná umíme i dobře **plasticky představit**. A to i díky tolikerému výtvarnému zachycení. Nejslavněji snad **v podání Carravaggiově**, onoho slavného obrazu „Nevěřící Tomáš“ či „Nevíra Tomášova“ z roku 1601. S až naturalisticky zachycenými detaily vidíme, jak sám Kristus zalitý světlem vede ruku apoštolovu, jeho ukazovák až do rány ve svém boku, Tomáš jen žasne, Petr a Jan zpoza, z přítmi přihlížejí.

Postava apoštola Tomáše, a to i toho na obraze, je krásným **ztěsněním** onoho **dramatu víry a nevíry**, touhy a potřeby se **přesvědčit**, chtít si sáhnout. A přesto si nakonec **nesáhnout**, a stejně **věřit**. Protože – na rozdíl od Carravaggovy imaginace – **v evangelii není** ani slovo o tom, že by Tomáš nakonec přeci jen **vložil prst** do Kristova boku, ale jen jeho vyznání **«Pán můj a Bůh můj»**.

I **Tomášova zkušenost** patří ke křesťanské duchovní zkušenosti, jako její vzor i zrcadlení.

K ní patří i **nezacelené rány**. V Kristově (již do Božího světa) vzkříšeném lidství jde o **znamení identity**. Je to on, ne jiný, on, zmrtevýchvstalý ukřižovaný. **Poselství ran** je ovšem širší. I po týdnu jsou **otevřené**, proto jsou znamením i určité **neúplnosti Kristova vzkříšení**.

Protože Kristovo tajemné tělo, jímž je i celé **lidské pokolení**, ještě není celé vzkříšené a proměněné k životu. **«Pamatuj i ty, poslední hříšníku, že dokud se neobrátíš, Kristovo zmrtevýchvstání nebude úplné»** je tolikrát citovaný výrok Origenův.

A **protože** na světě, v lidské společnosti, **mezi lidmi**, v jejich vztazích a v lidech samotných, Kristových obrazech, je spousta nezacelených a otevřených **ran**. Jsou, bolí a zejí. Není možné je nevidět a nevnímat. Kristus vzkříšený je proto **s ranami**, a to nejen v evangeliu, ale i v křesťanské duchovní zkušenosti.

A s tím je třeba **chtít něco dělat**, neboť i proto Kristus Tomášovi i nám ukazuje své rány. Setkáme-li se jakkoli duchovně s Kristem, **nemůžeme nevidět rány**, na něm, na lidech i na světě. A nemůžeme od otevřených ran odejít jen tak. Je naším posláním se pokusit je **pokorně** nějak **zacelovat**, umenšovat jejich bolest, nakolik komu z nás přísluší a nakolik čeho je kdo z nás schopen. Rány **na Kristově oslaveném těle**, mysticky vnímatelné, například snahou o vztah s ním, snahou o pravou zbožnost a lásku. Rány na Kristově tajemném těle, ty **lidské rány**, viditelné i pouhým okem, snahou o vztah s lidmi, o pomoc jim. O reálnou pomoc, kterou potřebují a o kterou stojí.

Jsme to přeci zároveň **my**, kteří oboje Kristovy rány **spolu-způsobujeme**. Rány na jeho „tehdejší“ těle i ty na jeho těle „nynější“, zvláště na lidech. Svými hříchy, svou zlobou, svým nezájmem, přehlížením, krutostí, pýchou, pohrdáním, sobectvím a vším dalším zlým. **Snažit se o zbožnost a pomoc** lidem znamená proto snahu o jakousi **náhradu**, zadostiučinění, **satisfactio** v nejménějším slova smyslu. A přikrytí množství hříchů láskou. Zacelovat Kristovy rány můžeme začít **vždy**. Čím více máme pocit, že jsme toho v životě již reálně **pokazili**, anebo čím více se **bojíme** budoucnosti, o to spíše. **Snaha o zacelování** Kristových ran by měla patřit mezi naše **skutečné starosti**. Možná více než neutuchající zájem o věci, které stejně nemůžeme ve světě změnit, než o leckteré populární zbytečnosti.

A právě v tomto duchu je dobré slyšet i **dnešní první čtení** ze Skutků. Nejen jako svědectví o nejprvotnější církvi. Ale i jako **výzvu**, co **konkrétně** máme dělat my, **čím** máme zkusit zadostiučinit zranění, jež jsme již způsobili; Kristu, lidem i přírodě: **Štědrostí**, neboť jí – dáváním (hmotného i nehmotného) majetku, věcí i sil druhým – **lze** opravdu aspoň nepatrně **zacelit** mnohé Kristovy rány. A s Kristem zmrtevýchvstalým se štědrostí také **potkat**.

Milé sestry, milí bratři, kéž by nás velikonoční radost a pokoj opravdu **pohnuly** k touze **zacelovat** Kristovy zející **rány**, jakékoli, a to i **štědrostí** ve všech jejích možných podobách.